

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 juillet 2013

PROJET DE LOI
portant des dispositions diverses

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 53.658/1 DU 10 JUILLET 2013

Documents précédents:

Doc 53 **2891/ (2012/2013):**

001: Projet de loi.

002 à 005: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 juli 2013

WETSONTWERP
houdende diverse bepalingen

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 53.658/1 VAN 10 JULI 2013

Voorgaande documenten:

Doc 53 **2891/ (2012/2013):**

001: Wetsontwerp.

002 tot 005: Amendementen.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 53.658/1
DU 10 JUILLET 2013

sur

des amendements au projet de loi “portant des dispositions diverses” (*Doc. Parl. Chambre, 2012-13, n° 2891/003*)

3 juillet 2013 le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Président de la Chambre des représentants à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur des amendements au projet de loi “portant des dispositions diverses” (*Doc. Parl. 2012-13, n° 2891/003*)

Le projet a été examiné par la première le 9 juillet 2013. La chambre était composée de MARNIX VAN DAMME président de Chambre, WILFRIED VAN VAERENBERGH et JEROEN VAN NIEUWENHOVE conseillers d'État, MARC RIGAUX et MICHEL TISON, ASSESSEURS, et WIM GEURTS griffier.

Le rapport a été présenté par REIN THIELEMANS et WOUTER PAS premier auditeurs

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de WILFRIED VAN VAERENBERGH et JEROEN VAN NIEUWENHOVE conseillers d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 10 juillet 2013.

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit:

“De hoogdringendheid is ingegeven door het feit dat de regering, gelet op de preciaire economische toestand en om tegemoet te komen aan de Europese aanbevelingen, in het kader van de begrotingsaanpassing 2013 dringend maatregelen wenst te nemen om de overheidsuitgaven te beperken.

De ingediende amendementen hebben in het bijzonder betrekking op een vermindering van de schoolpremie, de financiering van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten via zijn reserves, de prijs van biologische geneesmiddelen, een wijziging van het referentierugbetalingssysteem voor bepaalde geneesmiddelen en een blokkering van prijsverhogingen van geneesmiddelen en implantaten. Verscheidene van deze bepalingen dienen daarenboven op 31 juli 2013 in werking te treden.”

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 53.658/1
VAN 10 JULI 2013

over

amendementen bij het ontwerp van wet “houdende diverse bepalingen” (*Parl.St. Kamer 2012-13, nr. 2891/003*)

3 juli 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over amendementen bij het ontwerp van wet “houdende diverse bepalingen” (*Parl.St. Kamer 2012-13, nr. 2891/003*)

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 9 juli 2013. De kamer was samengesteld uit MARNIX VAN DAMME kamervoorzitter, VAN VAERENBERGH en JEROEN VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, MARC RIGAUX en MICHEL TISON, ASSESOREN, en WIM GEURTS griffier.

Het verslag is uitgebracht door REIN THIELEMANS en WOUTER PAS eerste auditeurs

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van WILFRIED VAN VAERENBERGH en JEROEN VAN NIEUWENHOVE, staatsraden.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 juli 2013.

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

“De hoogdringendheid is ingegeven door het feit dat de regering, gelet op de preciaire economische toestand en om tegemoet te komen aan de Europese aanbevelingen, in het kader van de begrotingsaanpassing 2013 dringend maatregelen wenst te nemen om de overheidsuitgaven te beperken.

De ingediende amendementen hebben in het bijzonder betrekking op een vermindering van de schoolpremie, de financiering van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten via zijn reserves, de prijs van biologische geneesmiddelen, een wijziging van het referentierugbetalingssysteem voor bepaalde geneesmiddelen en een blokkering van prijsverhogingen van geneesmiddelen en implantaten. Verscheidene van deze bepalingen dienen daarenboven op 31 juli 2013 in werking te treden.”

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van

l'acte, du fondement juridique ¹, et de l'accomplissement des formalités prescrites.

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

3. La présente demande d'avis concerne des amendements déposés par les présidents des groupes de la majorité à la Chambre des représentants. Ces amendements consistent en substance à compléter le projet de loi portant des dispositions diverses par de nouvelles mesures de nature budgétaire. La demande d'avis souligne à cet égard que "le gouvernement, au vu de la situation économique précaire et pour se conformer aux recommandations européennes, souhaite prendre des mesures urgentes dans le cadre de l'ajustement budgétaire 2013 afin de limiter les dépenses publiques", ce qui indique que les amendements tendent à réaliser les objectifs budgétaires du gouvernement.

Il peut se déduire de ce qui précède, ainsi que du caractère technique des amendements concernés, que les textes soumis pour avis proviennent essentiellement du gouvernement et ont été introduits par des membres du Parlement plutôt que par le gouvernement proprement dit, probablement pour des motifs de procédure. Même s'il ne soulève pas d'objections juridiques formelles, ce procédé a pour effet de contourner l'obligation du ministre compétent de désigner un délégué qui soit en mesure de donner les explications utiles au Conseil d'État ², du moins si la demande d'avis ne désigne pas de délégué qui peut fournir ces précisions au Conseil d'État en connaissance de cause.

Le fait que le président de la Chambre des représentants n'ait pas désigné de délégué dans la demande d'avis à l'examen, implique que le Conseil d'État a dû donner le présent avis sans avoir la certitude de disposer d'une information complète et correcte concernant la portée des dispositions proposées. Il est dès lors recommandé, dans l'hypothèse où à l'avenir le président de la Chambre des représentants consulterait le Conseil d'État dans des circonstances analogues, qu'il recoure en tout cas à la possibilité qui lui est offerte conformément à l'article 82, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, de désigner un délégué qui soit en mesure de fournir les explications utiles à la section de législation, même si ce délégué s'avérait être un fonctionnaire ou un collaborateur du cabinet du membre du gouvernement compétent en la matière.

En tout état de cause, c'est sous cette réserve qu'est donné le présent avis.

¹ S'agissant d'amendements à un projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

² Voir l'article 3, § 1er, alinéa 1er, deuxième phrase, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

VOORAFGAANDE OPMERKING

3. De onderhavige adviesaanvraag heeft betrekking op amendementen die zijn ingediend door de voorzitters van de meerderheidsfracties in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Die amendementen komen er in wezen op neer dat het ontwerp van wet houdende diverse bepalingen wordt aangevuld met nieuwe maatregelen van budgettaire aard. In de adviesaanvraag wordt in dat verband betoogd dat "de regering, gelet op de precaire economische toestand en om tegemoet te komen aan de Europese aanbevelingen, in het kader van de begrotingsaanpassing 2013 dringend maatregelen wenst te nemen om de overheidsuitgaven te beperken", waaruit blijkt dat met de amendementen de realisering van de begrotingsdoelstellingen van de Regering wordt beoogd.

Uit het voorgaande, alsook uit de technische aard van de betrokken amendementen, kan worden afgeleid dat de om advies voorgelegde teksten in wezen afkomstig zijn van de Regering en mogelijk om procedurele redenen zijn ingediend door parlementsleden, veeleer dan door de Regering zelf. Ook indien hiertegen geen formeel-juridisch bezwaar bestaat, heeft deze werkwijze tot gevolg dat de verplichting van de bevoegde minister om een gemachtigde aan te wijzen die de Raad van State de dienstige toelichting kan verstrekken,² omzeild wordt, althans indien in de adviesaanvraag geen gemachtigde wordt aangewezen die met kennis van zaken de Raad van State deze toelichting kan verschaffen.

Het gegeven dat in de onderhavige adviesaanvraag door de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers geen gemachtigde werd aangewezen, heeft tot gevolg dat de Raad van State het onderhavige advies heeft moeten uitbrengen zonder dat hij over de zekerheid beschikt om volledig en correct te zijn voorgelicht omtrent de draagwijdte van de voorgestelde bepalingen. Het verdient dan ook aanbeveling om, indien de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers in de toekomst in gelijkaardige omstandigheden het advies van de Raad van State inwint, hij in elk geval gebruik zou maken van de mogelijkheid die hem overeenkomstig artikel 82, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt geboden, om een gemachtigde aan te wijzen die bij machte is om de afdeling Wetgeving de dienstige toelichtingen te verstrekken, ook indien die gemachtigde een ambtenaar of een kabinetsmedewerker van het ter zake bevoegde regeringslid zou blijken te zijn.

Het onderhavige advies wordt in elk geval onder dat voorbehoud gegeven.

¹ Aangezien het om amendementen op een wetsontwerp gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie artikel 3, § 1, eerste lid, tweede zin, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

EXAMEN DES AMENDEMENTS

Amendement n° 2

4. L'amendement n° 2 vise à insérer, dans le projet de loi "portant des dispositions diverses", un nouveau chapitre 11 "Allocations familiales" comportant les articles 25 à 28.

Article 25 en projet

5. L'article 25, en projet, a pour objet d'abroger l'article 44*bis* des lois coordonnées du 19 décembre 1939 "relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés". Cet article contient une mesure transitoire pour l'octroi des suppléments d'âge en faveur des enfants nés avant le 1er janvier 1997. Conformément à l'article 28, en projet, cette abrogation entrera en vigueur le 31 juillet 2013, impliquant qu'elle sera applicable à partir du paiement des allocations familiales dues pour le mois d'août 2013.

Cet article n'appelle aucune observation.

Article 26 en projet

6. L'article 26, en projet, vise à remplacer l'article 44*ter* des lois coordonnées précitées. Cet article règle l'octroi d'un supplément d'âge annuel. Le régime actuellement en projet concernant ce supplément d'âge opère une distinction, en ce qui concerne son montant, selon que les enfants sont bénéficiaires ou non d'un supplément visé aux articles 41, 42*bis*, 47 ou 50*ter* ou du taux visé à l'article 50*bis* des lois coordonnées précitées. En ce qui concerne les bénéficiaires d'un tel supplément ou taux, le nouveau montant correspond au montant du supplément d'âge actuel; en ce qui concerne les non-bénéficiaires, le montant actuel du supplément d'âge est réduit pour l'année 2013 et est une nouvelle fois diminué pour l'octroi de ce supplément à partir de l'année 2014. Conformément à l'article 28, en projet, le nouveau régime produit ses effets le 30 juin 2013, de sorte qu'il sera applicable à partir du paiement du supplément d'âge annuel pour l'année 2013, qui est payé en même temps que les allocations familiales dues pour le mois de juillet.

6.1. La justification de l'amendement ne permet pas de déterminer les motifs pour lesquels le régime, en projet, instaure une différence de traitement entre les deux catégories précitées d'enfants bénéficiaires, alors qu'aujourd'hui ces catégories sont traitées sur un pied d'égalité dans le régime actuel. Les auteurs de l'amendement seraient bien avisés de préciser, au cours des travaux préparatoires, sur la base de quelle justification objective et raisonnablement admissible la distinction opérée peut être réputée conforme au principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination.

6.2. Le régime, en projet, produit ses effets le 30 juin 2013 et est dès lors applicable rétroactivement au supplément d'âge annuel payé en même temps que les allocations familiales dues pour le mois de juillet 2013.

ONDERZOEK VAN DE AMENDEMENTEN

Amendement nr. 2

4. Amendement nr. 2 strekt ertoe om in het ontwerp van wet "houdende diverse bepalingen" een nieuw hoofdstuk 11 "Kinderbijslag" in te voegen, dat de artikelen 25 tot 28 bevat.

Ontworpen artikel 25

5. Het ontworpen artikel 25 beoogt de opheffing van artikel 44*bis* van de samengeordende wetten van 19 december 1939 "betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders". Dat artikel bevat een overgangsmaatregel op het vlak van de toekenning van de leeftijdsbijslagen voor de kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 1997. Overeenkomstig het ontworpen artikel 28 treedt die opheffing in werking op 31 juli 2013, waardoor ze van toepassing is vanaf de betaling van de gezinsbijslagen die verschuldigd zijn voor de maand augustus 2013.

Bij dit artikel zijn geen opmerkingen te maken.

Ontworpen artikel 26

6. Het ontworpen artikel 26 strekt ertoe om artikel 44*ter*, van de voornoemde samengeordende wetten te vervangen. Dat artikel bevat een regeling voor de toekenning van een jaarlijkse leeftijdsbijslag. De thans ontworpen regeling inzake die leeftijdsbijslag maakt wat het bedrag ervan betreft een onderscheid naar gelang de kinderen rechtgevend zijn of niet op een toeslag bedoeld in de artikelen 41, 42*bis*, 47 of 50*ter* of op de bijslag bedoeld in artikel 50*bis* van de voornoemde samengeordende wetten. Wat de rechtgevend en op dergelijke toeslag of bijslag betreft stemt het nieuwe bedrag overeen met dat van de huidige leeftijdsbijslag, wat de niet-rechtgevend betreft wordt het huidige bedrag van de leeftijdsbijslag vermindert voor het jaar 2013 en nogmaals vermindert voor de toekenning van die bijslag vanaf het jaar 2014. Overeenkomstig het ontworpen artikel 28 heeft de nieuwe regeling uitwerking met ingang van 30 juni 2013, waardoor ze van toepassing is vanaf de betaling van de jaarlijkse leeftijdsbijslag voor het jaar 2013, die betaald wordt samen met de gezinsbijslag verschuldigd voor de maand juli.

6.1. Uit de verantwoording van het amendement valt niet af te leiden waarom in de ontworpen regeling een verschil in behandeling wordt ingevoerd tussen de twee voornoemde categorieën van rechtgevend kinderen, terwijl die categorieën thans in de huidige regeling gelijk worden behandeld. De indieners van het amendement doen er goed aan om tijdens de parlementaire behandeling te verduidelijken op grond van welke objectieve en in redelijkheid aanvaardbare verantwoording het gemaakte onderscheid in overeenstemming kan worden geacht met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en niet-discriminatie.

6.2. De ontworpen regeling heeft uitwerking met ingang van 30 juni 2013 en is bijgevolg retroactief van toepassing op de jaarlijkse leeftijdsbijslag betaald samen met de gezinsbijslag verschuldigd voor de maand juli 2013.

Il convient de rappeler à cet égard que, selon la jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, la non-rétroactivité des lois est une garantie ayant pour but de prévenir l'insécurité juridique. Cette garantie exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, de sorte que le justiciable puisse prévoir, à un degré raisonnable, les conséquences d'un acte déterminé au moment où cet acte est accompli. La rétroactivité ne se justifie que si elle est indispensable à la réalisation d'un objectif d'intérêt général. S'il s'avère en outre que la rétroactivité a pour effet que l'issue de l'une ou l'autre procédure judiciaire est influencée dans un sens déterminé ou que les juridictions sont empêchées de se prononcer sur une question de droit, la nature du principe en cause exige que des circonstances exceptionnelles ou des motifs impérieux d'intérêt général justifient l'intervention du législateur, laquelle porte atteinte, au préjudice d'une catégorie de citoyens, aux garanties juridictionnelles offertes à tous³.

La question se pose de savoir si la rétroactivité des dispositions en projet remplit ces conditions. La section de législation n'a pas connaissance de l'ensemble des éléments qui lui permettraient d'apporter une réponse adéquate à cette question, si bien qu'elle émet des réserves sur ce point.

Article 27 en projet

7. L'article 27, en projet, vise à abroger l'arrêté royal du ... "modifiant les montants visés à l'article 44ter des lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés". En application de l'article 75, 2°, des lois coordonnées précitées, ce projet d'arrêté royal, sur lequel le Conseil d'État, section de législation, donne ce jour l'avis 53.665/1, prévoit une diminution du montant du supplément d'âge visé à l'article 44ter précité, et ce également avec effet au 30 juin 2013. Cette diminution correspond à celle du montant du supplément d'âge prévue à l'article 26, en projet, en ce qui concerne les enfants non bénéficiaires visés dans cet article. La promulgation de cet arrêté royal doit être considérée comme une étape intermédiaire pour pouvoir encore appliquer cette année la réduction visée du montant du supplément d'âge, dans l'attente de l'élaboration des nouvelles dispositions légales inscrites dans l'article 26, en projet. Conformément à l'article 28, en projet, l'abrogation de cet arrêté royal produit ses effets le 30 juin 2013, date à laquelle il est entré en vigueur, et il devra par conséquent être réputé ne jamais avoir existé bien qu'il ait bel et bien été appliqué.

7.1. Il faut tout d'abord constater que le régime inscrit dans l'arrêté en projet précité ne correspond pas à celui qui figure dans l'article 26, en projet, dès lors que le premier régime cité prévoit une diminution du montant du supplément d'âge pour tous les enfants, alors que le régime cité en dernier ne prévoit une diminution que pour les enfants non bénéficiaires qui y sont visés. Dès lors que l'intention est manifestement

³ Voir, entre autres, Cour constitutionnelle, n° 26/2009, 18 février 2009, B.13.

In dat verband dient erop te worden gewezen dat volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof de niet-retroactiviteit van wetten een waarborg is ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer zij onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot gevolg heeft dat de afloop van een of meer gerechtelijke procedures in een welbepaalde zin wordt beïnvloed of dat rechtscolleges worden verhinderd zich uit te spreken over een rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers inbreuk maakt op de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.³

Vraag is of de terugwerkende kracht van de ontworpen regeling aan deze vereiste voldoet. De afdeling Wetgeving heeft geen kennis van alle elementen die toelaten die vraag op afdoende wijze te beantwoorden zodat wat dat betreft een voorbehoud wordt gemaakt.

Ontworpen artikel 27

7. Het ontworpen artikel 27 strekt ertoe het koninklijk besluit van ... "tot wijziging van de bedragen vermeld in artikel 44ter van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders" op te heffen. Dat koninklijk besluit, waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, in ontwerpvorm heden advies 53.665/1 uitbrengt, voorziet in een vermindering van het bedrag van de leeftijdsbijslag bedoeld in voornoemd artikel 44ter, met toepassing van artikel 75, 2°, van de voornoemde samengeordende wetten, en dit eveneens met ingang van 30 juni 2013. Die vermindering stemt overeen met de vermindering van het bedrag van de leeftijdsbijslag waarin is voorzien in het ontworpen artikel 26, wat betreft de in dat artikel bedoelde niet-rechtgevende kinderen. Het uitvaardigen van dat koninklijk besluit dient te worden opgevat als een tussenstap om bedoelde vermindering van het bedrag van de leeftijdsbijslag nog dit jaar te kunnen toepassen, in afwachting van de totstandkoming van de nieuwe wettelijke regeling opgenomen in het ontworpen artikel 26. Overeenkomstig het ontworpen artikel 28 heeft de opheffing van dat besluit uitwerking met ingang van 30 juni 2013, datum waarop het in werking is getreden, en zal het bijgevolg moeten worden geacht nooit te hebben bestaan niettegenstaande het wel degelijk is toegepast.

7.1. Vooreerst moet worden vastgesteld dat de regeling die is opgenomen in het voornoemde ontworpen besluit niet overeenstemt met de regeling die voorkomt in het ontworpen artikel 26, aangezien eerstgenoemde regeling in een vermindering van het bedrag van de leeftijdsbijslag voorziet voor alle kinderen, terwijl laatstgenoemde regeling enkel in een vermindering voorziet voor de in die regeling bedoelde

³ Zie, onder meer, Grondwettelijk Hof, nr. 26/2009, 18 februari 2009, B.13.

d'appliquer le premier régime cité en attendant que le second régime s'y substitue rétroactivement, pose la question de la mise en œuvre pratique de l'application concomitante des deux régimes.

7.2. La question se pose en outre de savoir s'il est bien nécessaire d'abroger formellement cet arrêté, dès lors que les modifications qu'il apporte à l'actuel article 44ter sont également déjà neutralisées *ab initio* par l'entrée en vigueur rétroactive avec effet au 30 juin 2013 de l'article 26, en projet, qui remplace l'actuel article 44ter. Tout semble donc indiquer que l'abrogation formelle de cet arrêté avec effet à la date de son entrée en vigueur a notamment pour objectif de le soustraire au contrôle juridictionnel au cas où il serait entaché d'une irrégularité. Cet arrêté entrant en vigueur avec effet rétroactif au 30 juin 2013 et cette rétroactivité ne pouvant à première vue pas s'inscrire dans un des cas dans lesquels la rétroactivité est admissible⁴, il n'est pas du tout exclu qu'il en soit effectivement ainsi. En ce qui concerne l'effet rétroactif de l'abrogation formelle de l'arrêté royal visé, on peut dès lors se reporter à l'observation formulée ci-dessus à propos de l'article 26, en projet (observation 6.2), en particulier en ce qui concerne l'attribution d'un effet rétroactif en vue d'écarter les garanties juridictionnelles.

Article 28 en projet

8. L'article 28, en projet, règle l'entrée en vigueur des articles 25, 26 et 27, en projet. À ce sujet, on peut renvoyer à l'examen de chacun de ces articles.

Amendement n° 3

9. L'amendement n° 3 vise à insérer dans le projet de loi "portant des dispositions diverses" un nouveau chapitre 12 "Médicaments", comprenant les articles 29 à 32. Les dispositions en projet ont principalement pour objet de diminuer ou de bloquer les prix de certains médicaments et implants. À cet égard, le système de remboursement dit de référence est également modifié.

Article 31 en projet

10. Le § 9, en projet, doit être inséré dans l'article 35ter (et non: article 35ter, § 1er, alinéa 4) de la loi "relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités", coordonnée le 14 juillet 1994. La phrase liminaire de l'article 31, en projet, sera adaptée en ce sens.

⁴ Selon la jurisprudence de la section de législation du Conseil d'État, il ne peut être conféré d'effet rétroactif aux arrêtés que lorsque la rétroactivité a un fondement légal, lorsqu'elle se rapporte à une règle qui accorde des avantages, dans le respect du principe d'égalité, ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer le bon fonctionnement des services et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises.

niet-rechtgevende kinderen. Aangezien het blijkbaar de bedoeling is dat de eerstgenoemde regeling wordt toegepast in afwachting dat de laatstgenoemde regeling retroactief in de plaats komt van die regeling, rijst de vraag naar de werkbaarheid van de gelijktijdige toepassing van beide regelingen.

7.2. Vraag is bovendien of een uitdrukkelijke opheffing van dat besluit wel nodig is, nu de wijzigingen die door dat besluit worden aangebracht in voornoemd artikel 44ter ook reeds *ab initio* ongedaan worden gemaakt door de retroactieve inwerkingtreding met ingang van 30 juni 2013 van het ontworpen artikel 26, waarbij het huidige artikel 44ter wordt vervangen. Het lijkt er dan ook sterk op dat de uitdrukkelijke opheffing van dat besluit met ingang van de datum van inwerkingtreding ervan inzonderheid tot doel heeft om het te onttrekken aan het rechterlijk toezicht, voor het geval het zou zijn aangetast door een onwettigheid. Aangezien dat besluit retroactief in werking treedt met ingang van 30 juni 2013, en die retroactiviteit op het eerste gezicht niet kan worden ingepast in één van de gevallen waarin retroactiviteit mogelijk is,⁴ is het allerminst uitgesloten dat dit laatste wel degelijk het geval is. Wat de terugwerkende kracht van de uitdrukkelijke opheffing van bedoeld koninklijk besluit betreft, kan dan ook worden verwezen naar de opmerking die hiervoor is gemaakt bij het ontworpen artikel 26 (opmerking 6.2), inzonderheid betreffende het ontnemen van jurisdictionele waarborgen door het verlenen van retroactiviteit.

Ontworpen artikel 28

8. Het ontworpen artikel 28 regelt de inwerkingtreding van de ontworpen artikelen 25, 26 en 27. Wat dat betreft kan worden verwezen naar het onderzoek van elk van die artikelen.

Amendement nr. 3

9. Amendement nr. 3 strekt ertoe om in het ontwerp van wet "houdende diverse bepalingen" een nieuw hoofdstuk 12 "Geneesmiddelen" in te voegen, dat de artikelen 29 tot 32 bevat. De ontworpen bepalingen hebben hoofdzakelijk tot doel de prijzen van sommige geneesmiddelen en implantaten hetzij te verminderen, hetzij te blokkeren. In dat verband wordt ook het zogenaamde referentietrugbetalingssysteem gewijzigd.

Ontworpen artikel 31

10. De ontworpen paragraaf 9 dient te worden ingevoegd in artikel 35ter (niet: artikel 35ter, § 1, vierde lid) van de wet "betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen", gecoördineerd op 14 juli 1994. De inleidende zin van het ontworpen artikel 31 dient in die zin te worden aangepast.

⁴ Volgens de adviespraktijk van de Raad van State, afdeling Wetgeving, is het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten enkel toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Amendement n° 4

11. Selon l'amendement n° 4 "l'autorisation annuelle de dépense" de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (ci-après: AFMPS), "est augmentée, hors budget, d'un montant de 2 242 000 euros". Dans sa rédaction actuelle, l'amendement peut donner à penser que l'AFMPS est autorisée à dépasser les crédits budgétaires fixés annuellement, ce qui serait contraire au principe d'annalité énoncé à l'article 174 de la Constitution. Il semble toutefois que l'intention des auteurs de l'amendement soit d'accorder une habilitation légale à l'AFMPS à utiliser annuellement les réserves à concurrence d'un montant maximal de 2 242 000 euros (pour autant que les réserves s'élèvent au moins à 8 000 000 euros). Il ne s'agit donc pas de dépenser des montants pour lesquels des crédits budgétaires font défaut, mais d'une autorisation d'utiliser une partie des réserves.

L'article 13, § 3, de la loi du 20 juillet 2006 "relative à la création et au fonctionnement de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé" dispose que, moyennant l'accord du ministre qui a les Finances dans ses attributions, l'Agence est autorisée, à disposer de ses réserves financières. L'article 13, § 6, en projet, revient donc accessoirement à autoriser qu'une partie des réserves soit utilisée sans devoir solliciter l'accord du ministre qui a les Finances dans ses attributions.

Mieux vaudrait dès lors transformer la disposition en projet en une habilitation accordée à l'AFMPS en vue d'utiliser annuellement les réserves à concurrence des montants qui y sont mentionnés. Il faut également indiquer d'une manière plus explicite qu'il s'agit d'une dérogation à l'article 13, § 3, de la loi du 20 juillet 2006, par exemple en ajoutant la disposition en projet à ce paragraphe. Enfin, mieux vaudrait préciser pour quelle sorte de dépenses la partie concernée des réserves peut être utilisée, comme l'expose déjà la justification de l'amendement.

Le greffier,

WIM GEURTS

Le président,

MARNIX VAN DAMME

Amendement nr. 4

11. Naar luid van amendement nr. 4 wordt "de jaarlijkse machtiging voor uitgaven" van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (hierna: FAGG), "buiten budget, verhoogd met een bedrag van 2 242 000 euro". Zoals het amendement thans gesteld is, kan het de indruk wekken dat toelating wordt gegeven aan het FAGG om de jaarlijks vastgestelde begrotingskredieten te buiten te gaan, hetgeen strijdig zou zijn het annaliteitsbeginsel vervat in artikel 174 van de Grondwet. Het lijkt evenwel in de bedoeling van de stellers van het amendement te liggen om een wettelijke machtiging te verlenen aan het FAGG om jaarlijks de reserves aan te wenden ten belope van maximum 2 242 000 euro (voor zover de reserves ten minste 8 000 000 euro bedragen). Aldus gaat het niet om het besteden van bedragen waarvoor geen begrotingskredieten bestaan, maar om een machtiging om een deel van de reserves te gebruiken.

Artikel 13, § 3, van de wet van 20 juli 2006 "betreffende de oprichting en de werking van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen" bepaalt dat het Agentschap mits het akkoord van de minister bevoegd voor de Financiën gemachtigd is om over zijn financiële reserves te beschikken. Het ontworpen artikel 13, § 6, komt er dan op neer dat bijkomend een deel van de reserves kan gebruikt worden zonder dat het akkoord van de minister bevoegd voor de financiën moet worden gevraagd.

De ontworpen bepaling zou dan ook beter worden geherformuleerd als een machtiging aan het FAGG om jaarlijks de reserves aan te wenden ten belope van de erin vermelde bedragen. Tevens moet meer uitdrukkelijk tot uiting komen dat het gaat om een afwijking van artikel 13, § 3, van de wet van 20 juli 2006, bijvoorbeeld door de ontworpen bepaling aan die paragraaf toe te voegen. Ten slotte kan beter worden bepaald voor welk soort uitgaven het betrokken gedeelte van de reserves kunnen worden aangewend, zoals ook reeds wordt uiteengezet in de verantwoording van het amendement.

De griffier,

WIM GEURTS

De voorzitter,

MARNIX VAN DAMME